

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrata:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
16 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvu administracija in ekspedicija na Starem trgu n. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — " "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna št. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Zarad Božičnih praznikov izide prihodnja številka „Slovenca“ v soboto 29. decembra.

Vabilo k naročevanju

„SLOVENCA“.

„Slovenec“ velja kakor dozdej:

Za Ljubljano:

Na dom pošiljan za celo leto 9 gl. — kr.;
" " " " pol leta 4 " 50 "
" " " " četrt leta 2 " 30 "
" " " " en mesec 80 "

V administraciji sprejeman:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.;
" pol leta . . . 4 " 20 "
" četrt leta . . . 2 " 10 "
" en mesec . . . — " 70 "
posamezne številke . . . — " 7 "

Po pošti:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.;
" pol leta . . . 5 " — "
" četrt leta . . . 2 " 50 "
" en mesec . . . — " 90 "
posamezne številke . . . — " 8 "

Za bogoslovce, dijake in učitelje:

Za celo leto . . . 6 gl. — kr.;
" pol leta . . . 3 " — "
" četrt leta . . . 1 " 50 "

List pošljemo vsem dosedanjim naročnikom. Kdor se ne misli naročiti, naj ga pošlje nazaj, ker ga sicer smatramo kot naročnika. Tudi prosimo tiste gospode, ki naročnine še niso poravnali, da bi to storili prej ko mogoče, da tudi mi poravnamo račun v tiskarni.

Naročnina se pošilja najceneje po poštinih nakaznicah (Postanweisungen)

opravništvu,

Stari trg, hiš. št. 16.

Klevetnikom Rusije.

III.

Vojska ne v lastno zaščito še ni nikdar in nikjer vzbujevala tako občnega in globokega navdušenja, tako občne in iskrene pripravljenosti vdeleževati se borbe, bodi si osebno, bodi si s premoženjem, kakor se prikazuje v Rusiji v sedanji vojski s Turki. V našem prozaičnem in nikakor ne praznovremem veku vidimo križarsko vojsko. V roke skrajno miroljubnega naroda ni stisnil orožja ne fanatizem, ne zloba, ne želja po maščevanju, zavojevanji ali družih pridobitvah; ruski človek ne pozna tacihi nagibov, ki so malik za zapadno Evropo. Ruska vlada se je dolgo in na vso moč branila — ali vojska je postala neizbegljiva in objavila se je. Tudi druge evropske države so si vsakršno prizadevale odvrti to vojsko, ali ne iz prijateljstva k svojemu sobratu, ne iz ljubezni do miru in najmanj pa iz namena, da bi se bilo z občnim soglasjem in prisiljem doseglo ono, kar ima doseči sedanja vojska.

Vse je delalo proti vojski ali opravilo se ni nič. Pri tem se je vsa omikana Evropa razdelila v dva tabora. Svobodomislci so zoper osvobojenje; pač smešno, ko bi ne bilo tako zelo žalostno. Pomaga se sicer bolj skrivno, ali pomaga se neprenehoma sovražniku krščanstva in tlačitelju revnih krščanskih narodov. Najbolj čudno je pa to, da delujejo najmarljiveje v tem oziru ljudje, ki uživajo največjo svobodo, in ki se ne boje nikakoršnih stroškov in trudov pri razširjanju svetopisemskih knjig po celem svetu. V drugem taboru se sicer javno kažó naklonjeni državi, ki si pri-

zadeva povrniti svobodo trpečim narodom, ali zakaj ne gredo pomagat zavezniku, zakaj ga v njegovem dejanji omejujejo z različnimi predlogi in pogoji, in se skoro veselé pri ruskih neudačah? Zdi se mi tu pripravno navesti vzroke, zaradi katerih je Rusija sedanjo vojsko začela in s tem zavrniti klevete onih, ki povsod zabavljajo „osvojevalnej“ ruskeje politiki.

Počil je vstanek. Vsi balkanski Slovani, prizadevajoči se osvoboditi mnogoletnega jarma so se ozirali na Rusijo kakor na svojo naravno jedino rešiteljico. Prepričani so bili o ruskeje vsakdanje pripravljenosti pomagati bratom jednega plemena in jedne vere; vedeli so, da se imajo Črnagora, Srbija, Rumunija in Grška le Rusom zahvaliti za večjo ali manjo neodvisnost, in vedeli so, da so vsi tako imenovani hati-humajoni, hati-šerifi in kakor se ta papirna šara še imenuje, posledice ruskih zmag in žrtev. Bili so popolno prepričani in imeli so prav. A kaj je sledilo iz tega za Rusijo? Po mojem mnenju samo to dvoje: ali kategorično razpršiti vse te iluzije Slovanom in jim naznaniti, da naj se na njo nič ne zanašajo, ker samo Bog skrbi za vse, človek pa vsak sam za-se, ali se jih pa usmiliti. Druzega izbiranja ni bilo, ker reforme, katere privoli Turčija vsled mnogovrstnih not, ne pridejo s papirja.

Po zimi se je vstanek še bolj razširil. Slišale so se neslišane strahote zlasti iz Bulgarije. Kako bi bila mogla Rusija vse to mirno gledati, ona ki je bila že 200 let očitna zaščitnica in pokroviteljica južnih Slovanov, katerej so skazovali Slovani pri vseh njenih turških bojih večje ali manje usluge? Začeli

Rusko niže duhovenstvo.

Ker sem priobčil oni dan na tem mestu nekaj o razmeri mej višim in nižim ruskim duhovenstvom, naj priobčim sedaj nekatere črtice o stanju ruskega nižega duhovenstva zlasti, in sicer po poročilih Angleža Wallace-a, kateri je izdal pred nedavnim obširnejši spis o Ruskem. „Pokrok“ je posnel nekoliko iz teh poročil za česko občinstvo in jaz mislim, da bi bilo tudi za nas zanimivo kaj slišati o ruskem bednem duhovenstvu.

Wallace se je za svojega daljega prebivanja na Ruskem podal v neko oddaljeno samotno vas Ivanovka glavno [zategadel], da bi s prisilno vsakdanjo vajo premagal težave, katere je imel z ruščino. Njegov učitelj je bil tamošnji pop, za svoj stan dosti omikan, bistroumen in dostojen mož, kateri je podal Wallace-u mnogo pojasnil o odgojevanji, življenji in društvenem stanju ruskega nižega duhovstva.

Precej s prva se je Wallace-u čudno zdelo, da ni mogel nikakor zvedeti, kako se pop prav za prav imenuje. V Ivanovki so mu vsi rekali samo „batjuška“ in govoreč z njim so ga ravno tako nazivali. „Batjuška“ je toliko, kakor naš „atej“, in tako se pravi vsem du-

hovnikom brez razločka. Še čudneje se mu je pa zdelo, da pravo popovo ime ni bilo ime popovega očeta, akopram se je mogel bodri pop ponašati s popolno zakonitim rodom in v obče ni imel nijednega vzroka skrivati se za nepravo ime. Vsak je vedel, da je sin popa, kateri je še sedaj živel dvajset milj od Ivanovke, in da so uže od nekdanj pripadali vsi njegovi predniki z materne in očetove strani k duhovskemu stanu. Vzrok temu je bil tedaj čisto drug. Na Ruskem je namreč navada, da dobi vsak mladenec, kakor hitro vstopi v duhovsko semenišče, od škofa novo rodno ime. Navadno se imenuje po svojem rojstnem kraju, včasih se pa naredi ime tudi po škofovej samovolji. Tako pripoveduje Wallace o jednom slučaju, v katerem se je poslužil škof pri poimenovanji gojenca dveh francoskih besedi. Hotel je nazvati gojenca po njegovem rojstnem kraju (t. j. Velikem Selu) Velikoselski ali vidi devši, da je v semenišču uže jeden gojenec tega imena, se ni dolgo razmišljal in nazval je novega dijaka „Grandvillageski“ — katero ime bo delalo morebiti, kakor pristavlja Wallace, marsikateremu jezikoslovcu preglavico.

Za duhovski stan odločeni dečki se po-

šiljajo zelo zgodaj v semenišče. Ko pa zdelajo svoje učenje in obogate svojega duha s potrebnimi vednostmi, nastopi zopet škof kakor njihov skrbliivi varuh in — jim išče neveste. Ta skrbnost je poglobitna dolžnost vrhovnega pastirja. Zmirom je pa ta vrhovni pastir prirojeni zaštitnik duhovniških vdov in sirot, zlasti tistih, ki so v njegovej škofiji. Kaj bi pa tudi bilo z zaostalimi ubogih selskih župnikov? Ti ubogi župniki so tako žalostno skromno plačani, da komaj životarijo, a o tem se še misliti ne more, da bi kaj prihranili za preskrbljenje vdovam ali hčeram za doto. Te uboge vdove in osirotene hčere bi prišle dostikrat v kruto bedo, ko bi se jih ne usmiliti vrhovni pastir s tem načinom, da novega župnika, oženi s hčerjo pokojnega župnika, tako da ostane cela rodovina še daljen a istej župniji in da ima vsaj kam glavo položiti in kaj jesti. To se vse mora pa prej zgoditi, preden se posveti mladi mož za duhovnika, ker po končanji ordinaraciji ne dovoljujejo cerkveni zakoni, da bi se duhovnik oženi. Dostikrat se zvrši vsa stvar še za živega starega župnika, tako da more ta s sveta iti z vpokojevalnim prepričanjem, da ne ostane njegova rodovina čisto zapuščena.

šo se oglaševati prostovoljci in sicer ne navadni, ampak možje kakor Černjajev, Kirjejev, Rajevski, Jarošenka, Popov. Prijavilo se je veliko gardinih častnikov, kozakov in tudi sivih starčkov, katerim vojna čast ni mogla dosti mar biti. Pošiljala so se požrtvovanja iz pozlačenih palač in ubozih koč. Pomenljivo je, da so se ljudje vseh stanov tako živo zanimali za vojno delovanje Srbov in Črnogorcev. Kmetje in meščanje se na Ruskem malo zanimajo za politiko, posebno za vnanjo: za nje živé Francozi, Nemci, Angličani gori na luni nekje. Ali za južne brate je bilo vse navdušeno.

Ruski narod je tedaj začel vojsko, ne pa vlada, katera se je je dolgo časa branila, ker je miroljubna in ker je vedela, da še ni dovolj pripravljenega. Ruski narod je zahteval, da naj se začne vojska kakor hitro je le mogoče, po pregovoru: Kdor urno pomaga, dvakrat pomaga.

O novinarstvu.

IV.

V dveh člankih kazal sem važnost časopisja katoliškega v obče; predno prestopim k razkazovanju dolžnosti katoličanov v tem obziru, naj skušam še odgovor na vprašanje: „Kakošne pa naj bodo novine, da bodo spolnovale namen katoliškega časnikarstva? Če sem že dozdaj govoril poglavitno o političnih listih in da-si ne povsod izrečno, oziral se na domače novinarstvo, bodem storil to še strogeje v tem sestavku.

Poglavitna zahteva, ktero stavimo katoliškemu časniku, je, da naj bo duh katolišk, ne da bi se tako le imenoval, da bi pa zraven sprejemal iz katoliškega stališča dvomljive članke, ne le, da bi se izogibal vsega, kar v bistvu ali nasledkih more škodovati cerkvi, njenim napravam, zapovedim in služabnikom, ampak treba je, da se naravnost bojuje za katoliško vero, da naravnost napada vse, kar temu nasprotuje, brani pa, kar vgaja. Ne mislim, da naj bi bili članki bogoslovski (vsaj čisto teologične članke, ki niso v nikakovi zvezi s politiko še izključujemo, razun semtertje v podlistku); pač pa naj bodo vsi taki, da se iz njih ne da sklepati ničesar, kar bi kakor koli nasprotovalo katoliški veri. Ni je reči na svetu, ki ne bi bila v nikakovi zvezi z vero, po-

Kakor se ne more pi ruskih selskih duhovnikov govoriti o zakonu iz ljubezni in lahko si mislimo, da pri tako čudno skrpanih zakonih dostikrat pomankuje potrebne jedinosti. „Trebja je le ženske držati dobro na uzdi!“ je pravil bodri „preosvjaščenij“ v Ivanovki. Ali tako se zmirej ne godi, kakor se je pripričal Wallace precej pri popu sosedne vasi. Tega je hudobna tašča tako mučila, da si ni vedel drugači pomagati, razun da je prepirljivo taščo spodil od doma in jo poslal k njenemu drugemu zetu. Ali s tem se je njegovo stanje še shujšalo. Akoravno jej je pop, kakor se je bil zavezal, pošiljal vsak mesec po tri rublje, vendar ni bila gospa tašča s tem nikakor zadovoljna, ter se je obrnila na škofa in ker zatoženec ni imel dosti novcev za obrambo, to je za pridobljenje nekaterih konzistorijskih členov, tudi ni odšel pravici in je bil kaznovan s tem, da ni smel šest tednov nijedne cerkvene službe opravljati. Ni smel krščevati poročevati, pokopavati in zato se tudi ni mogel vdeleževati godov in veselic, spojenih s temi obredi. (Konec sledi.)

sebnob dandanes v politiki ne; vsaj ona predira vsega človeka, vse človeštvo, vse njegovo mišljenje, življenje, zgodovino. Zato se ni treba povsod sklicevati naravnost na vero, ampak, kakor sem rekel, duh bodi vseskozi katolišk. Da ne bo v njem nič nenravnega, razume se samo po sebi. List mora biti edino, ne samo poglavitno katolišk. Da, edino katolišk; ne prekličem svoje besede. Če bo v resnici katolišk, bo prav obravnaval tudi vsako drugo reč poleg nazorov, katerih ga uči vera. Pri takem duhu ne be na zgubi domoljubje, ljubav do Avstrije; vsaj katoličan ve, kaj je dolžan od Boga postavljeni gosposki; vsak pošten katoličan tudi ljubi svojo domačo deželo, ki je bila tako dolgo ščit katolicizmu, zavetje redovnosti, pribežališče veljavi; ljubi jo, ker sklenjeni smo z njo po najsvetejih zvezah, katerih ne smemo skušati pretrgati, ako nočemo grešiti zoper božje postave; ljubi jo ukljub vsem nesrečam vnanjim, pa posebno še notranjim, ki so jo zadevale zadnje čase. Tudi katoliški duh ne bo zguba narodnosti; na Slovenskem je vsak pošten katoličan, ki je dovolj umen, da spozna razmere, tudi narodnjak; narodnjaki smo ne samo po golem čutu ljubezni do naroda; da-si je to eno najblažjih čutil človeškega srca, vendar katoličanu ne zadostuje, kajti on išče še svetejih nagibov; narodnjaki smo, ker to tirja pravica, ker je reč narodna pravična reč, primerna človeškim in božjim postavam; narodnjaki smo zadnjič, ker smo prepričani, da narodnost nam je v stanu ohraniti vero med ljudstvom, da se sovražniki posebno zato trudijo vzeti nam narodne pravice, da bi nam ložje vsilili brezbožtvo. To je prepričanje katoliškega slovenskega časnika, to duh, ki jih navdaja!

Po vsebini časopisov so najvažnejši vodni članki; a žalibog! da je mnogo bralcev, ki ne čitajo ravno teh najvažnejših sestavkov, v katerih se najjasneje kaže katoliški duh, najbolj naravnost razvijajo prava načela. kažejo nazori, najbolj vspešno nagibuje k pravemu delovanju. Ti članki pečajo se z vsem, kar je obče zanimivo in pomenljivo za katoliško politiko, se pečajo principijelno z razmerami avstrijskimi; posebno kolikor se tičejo nas, obdelujejo pa posebej tudi domače dogodke. Če jim je visoka politika, ki sodi o internacijonalnem pravu, o osodi vnanjih moči, bolj ptuja, ne škoduje, ker je bolj v gibanje in ji manjka potrebne verjetnosti. Zato pa naj se po moči pečajo s temeljnimi resnicami, z resnicami, ki so vplivne za vse čase in kraje, poglavitno delavne na mišljenje. Članki, ki se pečajo s takimi resnicami, so važni posebno zato, ker vadijo v lastnem mišljenju, delajo na samostalnost bralcev in v resnici spolnovaje lepi namen novinarstva jih podučujejo, nagibajo, blažé in krepé. Seveda ne smejo zahajati v natančne preiskave, ampak splošno premišljevati le podlago, resničnost, veljavo in opravičenost pa pravo rešitev najvažnejših vprašanj današnjih časov.

Z bojišča.

Ruski glavni stan je sedaj v Plevni, Sulejmanova armada pa se je vsled sklepa vojnega sveta v Carigradu pomaknila proti Balkanu, popustivši posadke po trdnjavah severne Bulgarije. Sulejman sam je došel v Carigrad z 10.000 vojaki. Pravijo, da hoče na ta način sultana prisiliti, da bi nazaj poklical pregnanega Mithad pašo. Turčija hoče zopet 300.000 spraviti na noge, vprašanje je le, kje jih bo dobila? 21. t. m. je sultan ogledoval vojake,

kar jih je v Carigradu, in katerih bode nekaj odšlo na bojišče. Sultan je pri tej priliki izrekel željo, da bi mu Bog podelil zmago. Pričakujejo tudi, da bode objavil neki oklic do naroda srbskega, v katerem bode odstavil kneza Milana. Pa kaj se Srbi in kaj se Milan zmeni za oklice sultanove! Njih hrabra vojna je 19. t. m. vzela Turkom klanec sv. Nikolaja, 20. t. m. prepodila jih z Babine glave. Ravno tisti dan so vzeli nasipe pri Četini pri mostu čez Moravo na jugu od Niša. Turški mostovi pri Nišu, Liskovcu in še bolj proti jugu so podrti. Vzeli so tudi vtrjeno Kladnico, Turki so bežali do Novega varoša.

Rumunska armada se bode obrnila proti Vidinu. En del bode ostal v Plevni in Nikopolji, nekaj pa jih bode šlo z vjetimi Turki nazaj čez Donavo ter bodo zasedli podonavsko obrežje med Jurjevim in Kalarašem. Peta divizija ostane kot rezerva v Kalafatu. Knez Karol je armado posebnem oklicu pohvalil zaradi njene hrabrosti, in se bode neki skoraj vrnil v Bukarešt. Na Rumunskem je razsajal silen vihar, ki je jako poškodoval telegrafe in železnice.

Ruski car je došel 22. t. m. v Petrograd, kjer je bil jako sijajno sprejet. Zvečer je bilo mesto razsvitljeno. Na meji rumunski se je telegrafičao zahvalil kneginji za prijazni sprejem, ki ga je našel na Rumunskem, ter je izrekel nado, da bi jim Bog skoraj dal skleniti ugoden mir.

Črnogorski kuez je došel v Cetinje. Turški grad v Baru se ima zdaj zdaj vdati Črnogorcem.

Nikolajevičev oddelek, ki je marširal proti Novemu Pazaru, se je nemudoma vrnil nazaj, ker je Avstrija temu oporekala. To priča, da se koristi Avstrije ne raztegajo samo čez Bosno in Hercegovino, ampak tudi čez Staro Srbijo, pristavlja „Politik.“ Govori se, da je nekaj avrijskih polkov že marširalo v Bosno.

Politični pregled.

Colni odsck ogerskega zbora je sprejel brez premembe vladni predlog o pomnoženi colnini od kave in petroleja Avstrijski odsck je bil pomnoženje colnine od kave sicer zavrgel, vendar ni dvoma, da jo bo državni zbor sprejel po predlogu vladinem zaradi Madjarov, ker bi sicer nova pogodba prišla v nevarnost. — V ogerski zbornici se čedalje bolj množi Tiszi nasprotna stranka. — Verhovay, ki je povzročil 16. t. m. poulično razsajanje v Budapešti, je bil od policije zaprt.

V hrvatskem saboru je ban odgovoril na interpelacijo Popovičevu o časnikarju Hovenu ali Reuschetu, ki je v podlistku judovske „Agramer Presse“ hudo napadal katoliško vero. Pošteni zagrebski listi so se tej judovski predrznosti krepko ustavili, in konzistorij je omenjenega žurnalista tožil zaradi motenja katoliške vere. Ker je hotel Reusche-Hoven pobegniti, ga je sodnija prijela in zaprla. Ban pravi, da omenjeni človek je najbrže neki od pruske sodnije na 18 let težke ječe obsojen hudodelnik, ki je pa iz ječe pobegnil in se boje ne piše niti Reusche niti Hoven. To priča, da „Agramer Presse“ ni takov list, za kakoršnega je dozdaj veljal, in da samo iz dobičkarije piše Slovanom prijazno. V Zagrebu je ravnokar prišla na svitlo posebna brošura „Die modernen Paikes-Journalisten“, v kateri se pojasnuje ničvredno ravnanje omenjenega lista in dokazuje, da piše le za denar, ne pa iz prepričanja. „Mojemu bratu se prav godi, rekel je eden glavnih podpornikov omenjenega lista. „Če bi bili pisali za Madjare, bi bili imeli vsaj denarja, tako

pa pri teh beračih ni nič, kakor samo stokanje in stokanje. Omenjena brošura velja 50 kr. in se dobi v vsih knjigarnah v Zagrebu.

Vnanje države.

Iz Rima se poroča, da se ruski poslanec na papeževem dvoru, Urusov, ki je bil zaradi razprtij med vatikanom in rusko vlado odšel iz Rima, vrne nazaj, ker so se dotične razmere zopet nekoliko zboljšale.

Turška zbornica hoče ministerstvu izreči nezaupnico in sultana ob enem prositi, da naj sklene mir. Pa ti državniki ne pomislijo, da pri sklepanju miru ne bode imel sultan, ampak ruski car glavno besedo.

Na Francoskem je 35 milj. katoličanov in komaj 600.000 protestantov. Tedaj pride na 58 katoličanov komaj 1 protestant. Vendar imajo ti med 9 ministri tri svojih ljudi. Minister vnanjih zadev, Waddington, denarni minister Say, in stavbeni minister Freycinet so namreč protestantje. Neki liberalni francoski list celo pravi, da sta tudi vojni in mornarski minister protestanta. Med novimi prefekti je pa veliko Judov. Iz tega je razvidno, da je na Francoskem državna oblast v rokah fraj-mavrarjev, ki imajo tudi Mac Mahona v svoji oblasti.

Izvirni dopisi.

Iz Novomeške okolice, 20. decembra. (V slovo g. zdravniku Linhartu.) Nemilo nas je zadela vest, ktero nam je naznanil Slovenec v št. 136, da nas je občešpoštovani in priljubljeni zdravnik, g. Adalbert Linhart zapustil. Kolika neprecenljiva dobrota je za človeka dober, skušen, za svoj blagi poklic vnet zdravnik, vemo najbolj ceniti na deželi, kjer bolnik mnogokrat zdravniške pomoči imeti ne more, ali, če je ta tudi mogoča, bi bilo skoraj bolje — brez zdravnika umreti. Nahajajo se sem in tje nekteri, ki se za vse druge reči marljivo brigajo, za to jim pa ni mar, da bi se v svojem stroku, ki ravno v novejših časih velikansko napreduje, bolj in bolj dopolnjevali. Še danes jim je universalmittel: Wunderbalsam pa polajevo olje.

Gospod Linhart nam je bil odlična zdravniška moč, žrtvoval se je edino le svojemu dobrodelnemu poklicu. Bogatih skušenj si je nabral skoz 10 let pri vojaki in zopet skoz 13 let kot praktičen zdravnik pri Auerspergovih fužinah najDvoru; poleg tega pa je vedno še pridno prebiral učene dela najslavnejših mož na zdravniškem polju. V svojem domačem obhodu bil je olikan in prijazen; dasiravno rodod nemec, naši narodnosti nikdar nasproten z eno besedo: vrl in značajan mož!

Koliko zaupanja je med nami vžival, priča naj glasneje to, da je bil klican na mnoge kraje Novomeškega, Trebanskega, Kočevskega in Žuženberskega okraja, dasiravno imajo vsi ti okraji po enega ali še po več svojih zdravnikov.

S tem postavimo g. Linhartu za vselej časten spomin med nami, mu želimo srečo in blagoslov za prihodnje, in ga z dobro vestjo toplo priporočamo vsim, kateri bi njegove pomoči potrebovali.

Iz Novega mesta, 18. decembra. (Predstave v narodnem domu. Zmaga pri Plevni.) Dne 2. decembra predstavljale so se v našem narodnem domu igri „Telegram“ in „Sam ne ve, kaj hoče.“ Čisti znesek je bil namenjen za revne otroke. Dvorana je bila zopet tako napolnjena, da je človek tik človeka komaj stal. Kar se predstavljanja iger tiče, moramo reči, da smo bili v obče zadovoljni.

V prvi igri sta se sosebno odlikovala gosp. Kalčič in g. Rohrman; gospa Šulčeva je kakor po navadi izvrstno igrala; tudi gospa Seidlnova se ni slabo obnesla. V drugi igri se je odlikoval sosebno gospod Seidl. Edino le to želimo, da bi se bolj gledalo na pravilno in gladko slovenščino. Vsaj je tudi namen gledaliških iger, gojiti in vzbujevati ljubezen do materinskega jezika.

Po predstavljanju iger igrali smo tombolo, ki je imela prav lepe dobitke. Zastopani so bili vsi stanovi. Tudi nekaj ljudi nasprotne stranke videli smo v naši sredi, ki zdaj radi k nam zahajajo, ker niso imeli svojega gledališča. Tudi inace se našim nemčurjem prav slaba godi; vsaj je neki ud naše kazine že v ljublj. „Tagblattu“ jadikoval, da našim nemčurjem prav trda gre in sosebno da se jim v denarnem obziru prav slabo godi. Toži tudi, da Novomeščani premalo podpirajo kazino. To mu seveda ni po volji, da se narodna reč povzdiguje, da so se vsaj nekteri Novomeščani spametovali. Upajmo, da se bode še marsikaj v našem mestu spremenilo.

Neizrečeno nas je razveselila vest, da je Plevna padla. Naši nasprotniki so pa močno poparjeni, kajti v njih očeh tako mogočni Turek je tako rekoč že popolnoma premagan. Radi bi bili ta dan praznovali, pa — — — — —. Navzlic temu pa zakličemo: Bog blagoslovi sveti slavjanski boj, slava vrlim junakom ruskim!

Z Dunaja, 20. decembra. (Andrassy v delegacijah.) Huda nevolja je vladala že več časa med dualisti naše in ogerske polovice zoper našo zunanjo politiko in njenega voditelja, grofa Andrassy-a. Niso mu mogli odpustiti, da ni že davno Rusiji vojske napovedal, ter sklopil kako protirusko zvezo; in kolikorkrat tudi jih je Andrassy zagotavljal, da druga ko njegova politika za Avstrijo mogoča ni bila in ni, in kolikorkrat tudi se je priveril, da bo avstrijske koristi popolnoma varoval, niso mu hoteli tega verjeti, in nadlegovali so ga z vedno novimi interpelacijami. Celo ko je v ogerski delegaciji rekel, da bi se bila rusko — turška vojska odvrnila le z avstrijsko — rusko vojsko, to je če bi hotela Avstrija Turka rešiti, bi bila Rusija po Avstriji padla in ne po Turčiji, — še to madjarskim prenapetežem ni bilo vzroka dovolj za Andrassyjevo mirno in rezervirano politiko. Ko je tedaj Andrassy videl, da ti ljudje ne dajo pred miru, dokler vsega ne zvedo, poklical je nekatere izbrane poslance v skrivno sejo skupaj, ter jim je stanje zunanje politike razložil. Prebral jim je različne depeše, in druge stvari. Kaj jim je vse pravil, tega mi ne zveemo, ker so morali vsi častno besedo dati, da nobeden ne bo nič objavil. Le toliko se nam pove, da so bili vsi nezadovoljneži pomirjeni in Herbst, Giskra pa Coronini so se na koncu zahvalili grofu Andrassyju za pojasnjenje ter mu izrekli svoje popolno zaupanje. Če pomislimo, da so ravno ti možje prej največ zabavljali čez Andrassyjevo politiko zdaj pa ga naenkrat hvaliti začno, smemo biti prepričani, da so od njega važne reči zvedeli, okolščine, katere mu zares tako politiko ukazujejo. „Ko bi se vzhodne komedije danes od konca začele, rekel je Andrassy, „jaz bi se držal ravno tiste politike, kakor sem se je do danes.“ Mi mu to tudi radi verjamemo; če Andrassy kot Madjar neče vojske z Rusijo, potem mora gotovo svoje tehtne uzroke za to imeti. Izvolila sta se nazadnje dva poslanca da izdelata poročilo te seje za „javnost.“ Brali smo to poročilo v tukajšnjih listih, pa lahko si je misliti, da v njem nič važnega ne stoji. Samo to izvemo, da bi bila Avstrija Sr-

biji z orožjem branila, ko bi bila ta hotela Bosno zasesti. To smo pa že davno vedeli, in vidimo zdaj tudi iz tega, ker srbaka vojska ne prekorači reke Drine, ampak se tam samo vdefenzivi drži. Čeravno nam pa gospodje nič ne povedo, kaj jim je Andrassy povedal, vendar ni tako težko, da tega sami ne vganemo. Ker so ti strastni nasprotniki Rusije tako hitro iz Savlov postali Pavli, smemo verjeti, da jim je Andrassy jako jedrnate reči razodel. Morda jim je povedal, da, če bi bila Avstrija Turka branit šla, padle bi bile po njej Rusija, Nemčija in Italija, ter bi jo bile popolnoma raztrgale. Nemara jim je tudi povedal, da s Francosko zvezo ni nič, prvič ker si republikanska in monarhična stranka druga drugi roke vežete, drugič pa, ker se Francozi Rusom nečejo zameriti; zato se z Mac Mahonom ne da nič opraviti. Sledujoč jim je morda razložil, da nam Angležka na suhem ne more nič pomagati, in kaj nam koristi angležki denar, če bi bile pa naše armade na suhem od vseh strani napadene in tepene? Morda je tudi omenil, da se na angleško zvezo nič zanašati ni, ker je tam močna stranka pod Gladstonom Turkom sovražna, in ko bi se Angležem v vojski slaba godila, vrglo bi razkačeno ljudstvo Disraelijevo vlado, Gladstone bi prišil na krmilo, ter sklenil mir in Avstrijo pustil na cedilu. Morda jim je celo povedal, da Rusiji ni upati, da bi ona s Turkom hitro miru ne sklenila, ter z vso močjo se vrgla na Avstrijo, ko bi jej ta kaj nagajati hotela. Vse te in enaka reči smo že davno slutili in opozorovali svoje čitatelje na nje, ne da bi še le čakali na razodenje grofa Andrassyja. Če morda prav vse ni tako, kakor smo tu našli, nekaj pa mora vendar res biti, ker so najhujši sovražniki Rusije v delegacijah pohvalili Andrassyjevo politiko. Pražkej „Politiki“ piše njen dunajski dopisnik, da je nekje izvedel, da je ruski car obljubil grofu Andrassyju, da se ne bode v avstrijske zadeve vtikal, ter se ne oziral na pritožbe avstrijskih Slovanov. Na to obljubo mu je grof Andrassy, pravi dopisnik, nevtralnost Avstrije zagotovil. — To bi sicer ne bilo nemogoče, vendar mi te pravljice nič kaj radi ne verjamemo, in tudi ne razvidimo, kako da bi zamogli dopisniki „Politike“ take reči zvedeti. Pa saj se mora tako kmalo pokazati, pri čem da smo!

Domače novice.

V Ljubljani 25. decembra.

(Veleč. knez in škof dr. Pogačar) so dobili od cesarja vsled najvišjega sklepa od 21. t. m. „zarad svojega gorečega in zasluženega poslovanja“ komanderski križ Leopoldovega reda.

(† G. V. C Zupan), bivši predsednik kranjske kupčijske in obrtnijske zbornice, je 23. t. m. po dolgem bolehanju umrl. V kupčijskih zadevah je bil jako izveden in je pisal zlasti v obrambo domače obrtnije in kupčije pa in domačih izdelkov več knjižic. Pogreb bo danes 24. t. m. ob treh popoldne.

(V fotografčni razstavi) so včeraj in danes videti podobe iz Španjske in Portugalske; 26. in 27. dec. podobe iz Švice, in Mont Blanc; 28. in 29. dec. podobe iz Egipta in Nubije; 30. in 31. dec. pa podobe iz Italijanskega.

(Namesto posebnega vabila na naročbo „Slovenca“) opozorujemo na izvrstne članke v zadnjih številkah „o novinarstvu“. Tudi smemo, ne da bi se hoteli hvaliti, reči, da „Slovenec“ se med vsemi slovenskimi političnimi listi ozira najbolj na splošne slovanske razmere, ter da svojim bralcem podaja v tem oziru izvrstne od jako spretnih pisateljev pisane članke. Če

se bode število naročnikov še kaj pomnožilo postal bo „Slovenec“ še popolnejši. V podlistka donášal je različne zanimive spise, kojih mu je tudi za prihodnje leto že mnogo izročeni.

(Božičnico) napravi Vincencijeva družba 27. t. m. v Alojznici, za sirote od nje od nje podpirane, ki dobe novo obleko in drugih potrebnih reči.

(Seje mestnega odbora 21. t. m.) se je z županom vdeležilo 20 odbornikov. Župan naznanil, da ste bili od mestnega odbora sklenjeni peticiji državnemu odboru izročeni in sicer zbornici poslancev od g. Dežmana, gosposki zbornici pa od barona Apfaltrerna. Franc-Jožefova štipendija podelila se je učencu III. realnega razreda Karolu Matajcu. Računi za podučevanje v modeliranju se potrdijo. — Učiteljema Praprotniku in Raktelju se dovolijo petletne doklade. — Učitelju Razingerju se bode za podučevanje v šoli na mahu plačevala nagrada mesečnih 20 gl., ki jih je dozdej dobival g. Belar. — Hiratnici se dovoli, da sme stezo, ki drži za njenem dvoriščem zagraditi proti temu, da bode odstopila nekaj druge zemlje občini v last in ne bode ugovarjala, če se bode enkrat naredila nova cesta čez omenjeno zemljišče in ograjo, sama naredila ter tudi stroške dotične pogodbe sama trpela. — Prošnja nekega odbornika, da bi se mu odpustila neka denarna kazen, se zavrže, ker mestni odbor nima pravice takih kazni odpuščati. — Prošnji nekega mestnega vradnika, da se sprejme med redne vradnike, se pritrdi. — Sklene se, da se ima v prihodnje od denarjev, ki so bili dozdej naloženi po 4% in 5%, plačevati po 6 odstotkov obresti, in da se denarji dolžnikom odpovedo, če bi ne hoteli plačevati teh obresti. — Dovoli se več novih svetilnic v nekaterih dozdej slabo razsvitljenih krajih Magistratu pa se naroči, da naj pozve, kje da je še posebno potrebne napraviti svetilnic. — Prošnja neke posestnice, da bi se ji odpustila neka denarna kazen, se zavrže. — Poročilo, da se sasuti vodnjak pri Cojzovem grabnu nahaja ravno pod ceste in se tedaj ne more odkopati, se vzame na zvanje. — Otroški bolnišnici se dovoli 300 gl. podpore.

Na interpelacije odgovori g. župan g. Regaliju: Pri pobiranju davkov se je res nekaj napačnega prigodilo, pa g. župan je to takoj popravil in ljudem vrnil, kar se je bilo od njih preveč pobralo. — Glede beračev pové, da je policija v zadnjem polletu 697 postopačev, večidel iz okolice ljubljanske, prijela in odpravila. Magistrat tedaj stori, kar more, da bi se preobilno beračenje zadrževalo. — Dr. Ahačiču: Drevesa pod turnom, ki so razgledu po mestu napoti, se ne morejo posekati, ker so lep kinč za tivolsko okolico. — Gledé voznje po mestu je magistrat sklenil, da se mora skoz špitalske in kolodvorske ulice iz šenpeterske ceste počasi voziti, in da se bo to zgodilo tudi v čevljarskih ulicah.

Potočnik vpraša kako je s požiganjem dimnikov, je li potrebno, in kako nadzorujejo dimnikarji svoje pomočnike, magistrat pa dimnikarje? Župan obljubi na to odgovoriti prihodnjič.

V tajni seji se je obravnavalo, se hočejo li mestni dohodki prepustiti v najem za 43360 gl. Leop. Schwarzu iz Zagreba, ki je izlicital tudi državne dohodke od vžitnine, colnine, itd., ali naj se posebej oddado in do 27. decembra t. l. razpiše nova ponudba (Offert) z najmanjšim zneskom 43.360 gl. in 30% kavcijo, in da mesto samo pobira omenjene dohodke, če bi ponudbe ne ugajale.

Razne reči.

— „Slovenski učitelj“ naznanja, da bode s prihodnjo 24. št. zarad prepicle denarne podpore nehal izhajati. Ker je pa za učitelje poseben list silno potreben, da pretresa razne učiteljem potrebne in koristne reči, opozorujemo jih na „Učiteljskega tovarša“, ki bode še naprej izhajal v Ljubljani pri g. Milicu kakor doslej.

— † G. Adamič, učitelj v Šmartnem pri Litiji, je 22. t. m. umrl. R. l. P.

— Vabilo na naročbo „Učit. tovarša“ za l. 1878. Vprašaj me, dragi moj! bode li „Učit. Tov.“ še izhajal; ali se je morda že naveličal brezvspešnega in brezkoristnega delovanja; ali bode se še trudil zagovarjati in povdarjati stvar, ki je v sedanjih razmerah nekako zgubljena? Na to ti odgovarjam, da bo „Tovariš“ v bodočem letu še izhajal z istim geslom, z istimi nazori in nameni, kakor dosihmal, ker si je v svesti, da trud njegov ni brezvspešen, in da stvar njegova ni še izgubljena. Zgodovine ne delava ne jaz ne ti, dragi moj; tudi svetu njegovega teka ne bova vravnava midva; vedi pa, da boj za vzore ali ideale, za resnico in pravico je bil vsikdar težaven; brezvspešen in brezkoristen pa nikdar ne. Pri tem delovanju nas še posebno povzdiguje izkušnja, da pridobiva naš list od leta do leta več duševne podpore, in da postaja čim dalje tim boljše torišče, kjer se mlajši slovenski učitelji duhovno urijo in vadijo, starejši pa svoje nabrane skušnje shranjujejo, ter vrstnikom in naslednikom na korist nalagajo v njem sad svojega šolskega truda in delovanja učiteljskega, in to je, kar nas vzbuja in okrepuje k neumornemu delovanju še prihodnje. Slovenskim novinarjem sploh, tako tudi nam pot ni s cveticami pretresena; a dolžnost je vsakemu šolniku in mladine vzgojitelju, da dela po svoji moči za duševni napredek svojega rodu, kajti stvar naša bila bi zgubljena le tedaj, kedar bi se mi sami odtegnili delu, česar nas Bog varuj!

Te in enake misli navdajajo nas in naše stare tovariše, kateri — čast in hvala jim bodi! — hočejo tudi v prihodnje listu zvesti ostati; te in enake misli naj privabijo mu dokaj novih tovarišev, da bode „Učit. Tov.“ z zedinjenimi močmi vedno boljše izvrševati mogel svojo lepo nalogo. Kaj vse prinese že v naslednjem tečaju, tega posamesno noče naštevati; reči pa sme, da bode mikavno in koristno še bolj, kakor je bilo v dosedanjih. Da pa more to duhovno blago na papir, v tisek, po svetu, k temu je treba novcev, novcev! V žep torej po nje, spoštovani domoljubi in šolski prijatelji! in darujte jih v obilnem naročevanju za dobro stvar, vsaj veste, da se onako le žrtvujeta založnik in vrednik, ter pomagajte nam duševno in dejansko odnašati breme to to spet v bodočem letu, v katerem se nam bodo razmere kaj bolj pojasnile in poblažile. Upajmo!

Velja pa „Tovariš“ za vse leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 50 kr., ter izhaja 1. in 15. vsakega mesca na celi poli. Spise in dopise prejema vredništvo Matej Močnik, učitelj na l. mestni šoli pred škofijo h. št. 304 po starem, a 13 po novem; naročnino pa sprejema in list razpošilja založnik R. Milic na starem trgu h. št. 33, 19 po novem. — Nekaj tečajev l. 1862, 1865, 1873, 1874, 1875, 1876 in 1877. imamo še na razpolaganje. — Bog z nami!

— Za povekšanje šole v Zrečah, v okraju konjiškem, so cesar darovali 300 gl. — Duhovske premembe v lavantinski škofiji: Č. g. Jožef Sovič je postal žup-

nik v Stopercih, č. g. Vincenc Geršak pa župnik v sv. Jungerti na Pohorji.

— Rojanska čitalnica napravi na sv. Silvestra večer besedo z igro, tombolo, declamacijo itd. Začetek ob 1/2 9. uri.

— Čitalnica v Trstu napravi besedo v soboto 29. t. m. z igro „Igra Pike“, potem pa se bodo predstavljale meglene podobe.

— † Č. g. Janez Likar, bivši kaplan v Bovcu, je 18. t. m. na Vojskem umrl. R. l. P.

— Mlad zločinec. „Soča“ poroča, da je v Gpici 9 letni učenec mestne šole 10 letnemu realcu Puzengruberju nož zabodel v pljuča tako hudo, da je ranjenec v smrtni nevarnosti. Policija je zaprla porednega pobalina.

Loterijske številke 22. decembra.

Na Dunaju: 86, 26, 63, 34, 52.

V Gradcu: 85, 41, 49, 12, 16.

Lepe podobe

svetnikov kakor tudi krajev in iz vsakdanjega življenja prekrasno in okusno izdelane se dobe v velikem številu in na izbiro ter prav po nizki ceni v knjigarni

Otokar Klerr-ove vdove

na starem trgu št. 2.

Ob enem se v tej knjigarni zamorejo naročiti razni zabavni in drugi časniki, muzikalije itd., ki se hitro in prav po ceni preskrbljujejo.

Tudi 100 vizitkart se dobi za 50 kr. pri O. Klerr-ovi vdovi v Ljubljani na starem trgu št. 2. (3)

Vabilo na naročbo

„ZVONA“

Opravništvo „Zvona“ vabi najljubneje slovensko občinstvo na naročbo lepoznanjskega lista „Zvona“ za prihodnje leto 1878. Sè svojo mnogoštevilno dosedanjo udeležbo je pokazalo naše slavno občinstvo, da je popolnoma umelo veliki pomen in vzvišeno nalogo, katero izvršuje „Zvon“ v slovenskem slovstvu. „Zvon“ bode dobil prihodnje leto nekoliko večjo obliko in bo tudi prinašal prvi dan vsakega meseca po eno izvorno sliko; „Zvon“ bo tedaj prvi slovenski list, ki bo prinašal slike in redno samo izvorne slike, proizvode naše domače slovenske umetnosti. Te slike bodo posebej „Zvonu“ pridejane kot „priloge“ in se bode za nje plačevalo 1 gl. na leto; zato je tudi naročnina dvojna:

Brez prilog za vse leto 4 gl., — kr. za pol leta 2 „ — „

S prilogami za vse leto 5 „ — „ (2) za pol leta 2 gl. 50 „

Vsak naročnik naj tedaj izrečeno pove, ali želi prejemati samo „Zvon“ brez priloge ali s prilogami.

Naročnina naj se pošilja z naslovom:

Redaction des „Zvon“, Wien, Währing, Zellerhof 6.

Opravništvo „Zvona.“

Fisharmonium

s pedalom, zapuščina ranjkega Deva, ki je nekaj veljal 500 gold. in je bil napravljen za ranjkega g. Gr. Riharja, ter v mali cerkvi namesto orgelj zadostuje, je prav po vgodni ceni na prodaj v

(2) Ljubljani,

na Starem trgu hišna št. 13.